

TS. NGUYỄN THỊ KIM THÀNH

MODULE GDTX

19

**THIẾT BỊ DẠY HỌC
TRONG CÁC CƠ SỞ
GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN**

A. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN

GDTX là một bộ phận cấu thành trong hệ thống giáo dục quốc dân. Mục tiêu phát triển GDTX đến năm 2020 là tiến tới xây dựng một xã hội học tập, tạo cơ hội học tập suốt đời cho mọi người, góp phần thực hiện nâng cao dân trí, đào tạo nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài phục vụ trực tiếp cho các chương trình kinh tế – xã hội địa phương. GDTX có nhiệm vụ tiếp nối, thay thế hoặc bổ sung cho giáo dục chính quy, cho phép mọi người đều có cơ hội học tập suốt đời theo ý nguyện, sở trường của bản thân, đặc biệt là nhu cầu nâng cao học vấn trung học phổ thông.

Định hướng cơ bản của công cuộc đổi mới giáo dục đã được chỉ rõ trong các nghị quyết của Trung ương Đảng, đó là “Phương pháp giáo dục phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của người học, bồi dưỡng năng lực tự học, lòng say mê học tập và ý chí vươn lên”.

Như chúng ta đã biết, quá trình dạy học bao gồm hoạt động dạy và hoạt động học, trong đó diễn ra quá trình tái sản xuất những kinh nghiệm xã hội của nhân loại. Cũng như bất kì một quá trình sản xuất nào, quá trình dạy học cũng phải sử dụng những phương tiện lao động nhất định. Trong phạm vi này chúng ta chỉ nghiên cứu TBDH với nghĩa là công cụ lao động của GV và học viên.

TBDH là một trong những điều kiện quan trọng thực hiện đổi mới PPDH góp phần nâng cao chất lượng dạy học nói chung và dạy học ở các cơ sở GDTX nói riêng.

Vì vậy, để đáp ứng được yêu cầu đổi mới PPDH thì người GV cần phải tổng hợp các yếu tố ảnh hưởng và xuất phát từ thực tế của nhà trường mà lựa chọn các loại thiết bị sao cho thích hợp. Việc lựa chọn thiết bị là một phần của công việc thiết kế kế hoạch dạy học, hỗ trợ cho quá trình lên lớp đạt kết quả cao nhất.

B. MỤC TIÊU

I. MỤC TIÊU CHUNG: Nghiên cứu tầm quan trọng của việc sử dụng TBDH đối với quá trình dạy học tại các trung tâm GDTX.

II. MỤC TIÊU CỤ THỂ

1. Về kiến thức

- Liệt kê được các loại TBDH của bộ môn mình đảm nhiệm trong quá trình dạy học tại các cơ sở GDTX.
- Phân tích các tính năng cũng như tác dụng của các loại TBDH hiện nay ở các trung tâm GDTX.
- Vận dụng sự hiểu biết về các tính năng của TBDH trong quá trình dạy học tại các trung tâm GDTX.

2. Về kĩ năng

- Rèn luyện kĩ năng vận hành hoặc lắp ráp các loại TBDH tại các trung tâm GDTX.
- Thiết kế và sử dụng kế hoạch dạy học tích cực có sử dụng TBDH và ứng dụng CNTT tại các trung tâm GDTX.

3. Về thái độ

- Có quan điểm đúng đắn về việc sử dụng TBDH trong quá trình dạy học tại các trung tâm GDTX.
- Quan điểm tích cực của lãnh đạo trong việc quản lí sử dụng TBDH tại các trung tâm GDTX.

C. NỘI DUNG

THÔNG TIN NGUỒN

TBDH ngày càng có vai trò quan trọng trong dạy học và nâng cao hiệu quả dạy học. Việc sử dụng hiệu quả TBDH là mục tiêu cơ bản và duy nhất của toàn bộ công tác thiết bị trường học. TBDH chỉ được phát huy hết tác dụng khi chúng được trang bị và sử dụng theo một hệ thống đầy đủ đã được các tiêu chuẩn định mức TBDH quy định. TBDH được sử dụng trong các khâu, các bước của quá trình dạy học cũng như sử dụng với các hình thức khác nhau đáp ứng chương trình, bồi dưỡng kiến thức, kĩ năng, rèn luyện tính tích cực, khả năng sáng tạo và nhân cách mới cho học viên.

Nội dung 1

KHÁI NIỆM VỀ THIẾT BỊ DẠY HỌC [6, 7, 10, 11]

Hoạt động 1: Thiết bị dạy học là gì? (1 tiết)

- * *Bạn hãy liệt kê những TBDH bạn thường sử dụng trong quá trình dạy học:*

- * *Từ đó, theo bạn, TBDH là gì?*

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để có thêm hiểu biết về khái niệm TBDH.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Theo Klinbơ (chuyên gia giáo dục Cộng hoà dân chủ Đức trước đây), TBDH (hay còn gọi là đồ dùng dạy học, phương tiện dạy học, thiết bị giáo dục, học cụ,...) là tất cả phương tiện vật chất cần thiết giúp cho người dạy và học viên tổ chức và tiến hành hợp lí, có hiệu quả quá trình giáo dục và giáo dục các môn học, ở các cấp học.

TBDH là một vật thể, hoặc một tập hợp vật thể mà người GV sử dụng trong quá trình dạy học để nâng cao hiệu quả giảng dạy của mình.

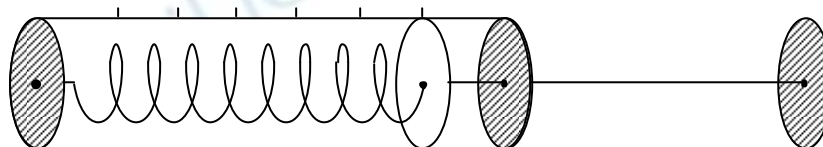
TBDH hỗ trợ trong tiết học trên lớp nhằm làm sáng tỏ những điều cần trình bày của GV và trực quan hoá nội dung bài giảng, giúp học viên tiếp thu dễ dàng và tham gia một cách chủ động, tích cực.

TBDH có thể được sản xuất hàng loạt từ các nhà máy, hoặc do GV tự làm hoặc sáng tạo cải tiến phù hợp với nội dung cụ thể bài học, điều kiện và đối tượng học mà GV dạy.

Hiện nay, tùy theo mục đích sử dụng mà người ta dùng nhiều thuật ngữ với TBDH với những nội hàm khác nhau.

Nếu coi TBDH là điều kiện thực hiện mục đích dạy học thì nó bao gồm phương tiện kĩ thuật máy móc, đó là những điều kiện để thực hiện mục đích, nhiệm vụ, nội dung dạy học.

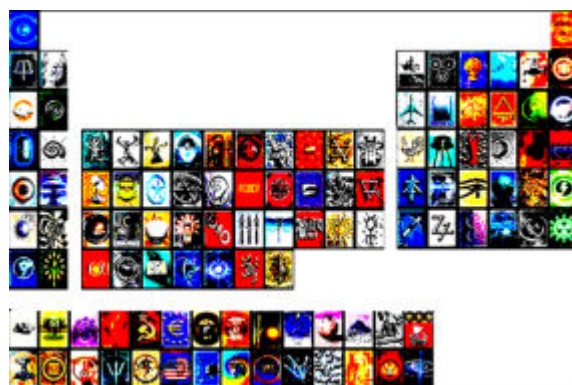
Ví dụ:

Hình 1. Mô hình lực kế kéo

Nếu coi TBDH như là những đối tượng vật chất được sử dụng để điều khiển nhận thức của học viên thì TBDH bao gồm: Một tập hợp đối tượng vật chất được GV sử dụng với tư cách là phương tiện điều khiển hoạt động nhận thức của học viên; còn đối với học viên là nguồn cung cấp tri thức cần lĩnh hội, là cách thức tạo ra tri thức, kĩ năng, kĩ xảo phục vụ mục đích giáo dục.

Ví dụ:

Hình 2. Bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học với các kí hiệu đặc biệt

Nếu coi TBDH như khách thể vật chất đóng vai trò phụ trợ mục đích giáo dục thì TBDH bao gồm: tập hợp các khách thể vật chất đóng vai trò phụ trợ để thực hiện những mục đích, nhiệm vụ và nội dung của quá trình giáo dục – huấn luyện.

Có thể hiểu rằng TBDH là tập hợp đối tượng vật chất được GV sử dụng với tư cách là những phương tiện tổ chức, điều khiển hoạt động nhận thức của học viên, là phương tiện nhận thức của học viên, thông qua đó mà thực hiện những nhiệm vụ dạy học.

Hoạt động 2: Phân tích vị trí và ý nghĩa của thiết bị dạy học trong quá trình dạy học (1 tiết)

Dựa trên hiểu biết và kinh nghiệm thực tiễn, bạn hãy viết ra một cách ngắn gọn suy nghĩ của mình về:

- * *Vị trí của TBDH trong dạy học ở trung tâm GDTX:*

- * *Mối quan hệ giữa nội dung dạy học (NDDH), PPDH và TBDH:*

* Ý nghĩa của TBDH trong dạy học ở trung tâm GDTX:

Bạn hãy đối chiếu những nội dung vừa viết với những thông tin dưới đây và tự hoàn thiện nội dung vừa viết.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

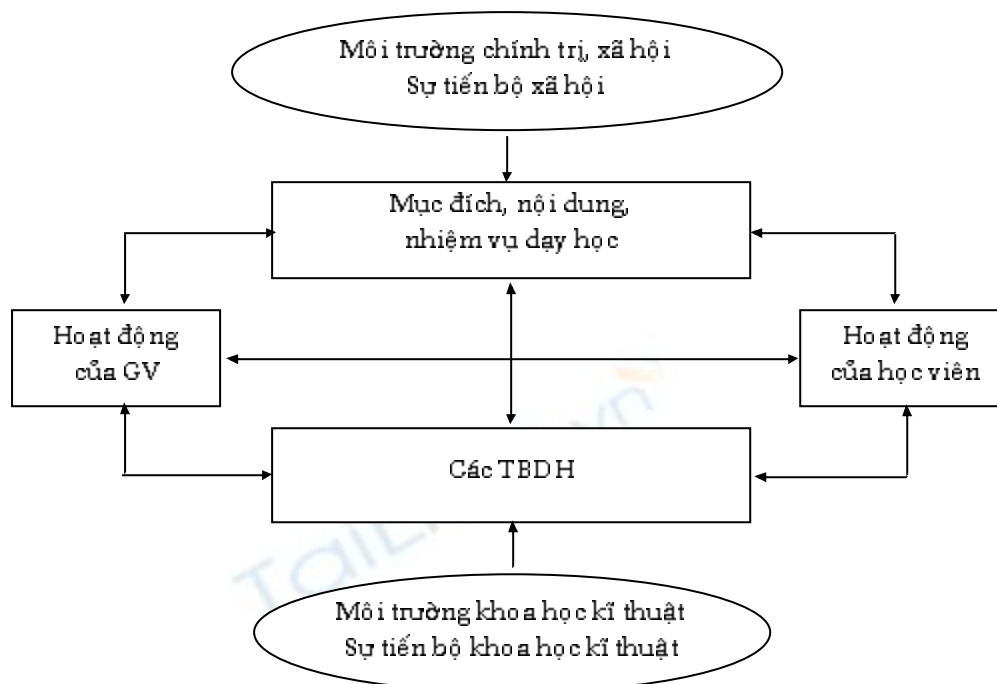
1. Vị trí của thiết bị dạy học

Khi nghiên cứu cấu trúc của quá trình dạy học, nhiều tác giả đã đưa ra những mô hình khác nhau, nhìn chung các tác giả đều thừa nhận:

– Mô hình dạy học nhất thiết phải thoả mãn bốn yếu tố:

- (1) Mục đích, nội dung, chương trình, nhiệm vụ dạy học.
- (2) Kết hợp các PPDH thích hợp với việc sử dụng TBDH đa dạng, có hiệu quả của GV trong quá trình dạy học.
- (3) Học tập của học viên dưới sự hướng dẫn, định hướng của GV.
- (4) Các TBDH.

Tại Hội nghị Khoa học Quốc tế về TBDH của các nước Xã hội Chủ nghĩa trước đây khai mạc vào tháng 10/1973 ở Liên Xô cũ, X.G. Sapôvalenkô đã đưa ra sơ đồ mô hình dạy học như sau:

– Ý nghĩa mô hình dạy học trong quá trình dạy học:

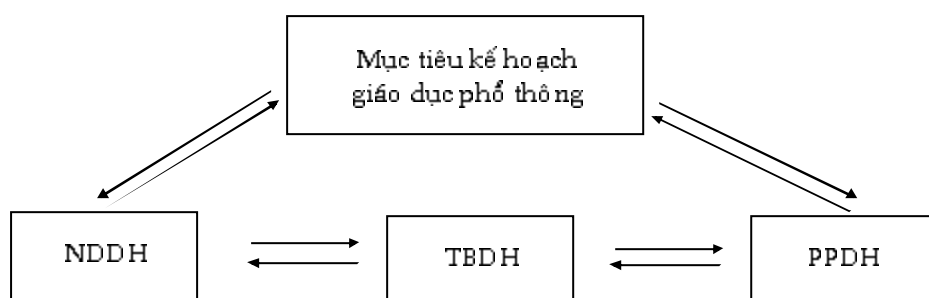
Sự tác động trực tiếp của môi trường chính trị – tiến bộ của xã hội và môi trường khoa học kĩ thuật – sự tiến bộ của khoa học kĩ thuật ảnh hưởng trực tiếp đến mục đích, nội dung, nhiệm vụ dạy học và các TBDH.

Mối quan hệ hữu cơ giữa bốn yếu tố của quá trình sư phạm, trong đó phải kể đến các TBDH và mối quan hệ nội tại trong mỗi yếu tố.

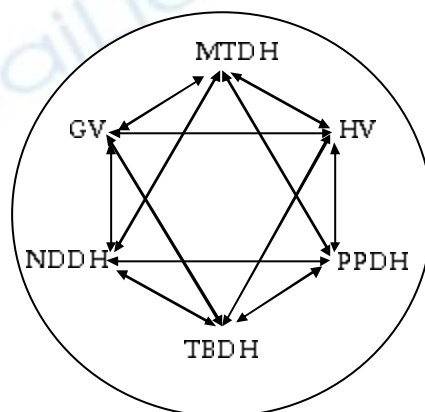
Cần chú ý: TBDH dù có tinh vi, hiện đại đến đâu cũng chỉ là công cụ cho GV, nó phải phù hợp với NDDH, trình độ của học viên và PPDH được lựa chọn.

2. Mối quan hệ giữa nội dung, phương pháp với thiết bị dạy học

Lí luận dạy học và thực tiễn đã khẳng định rằng các TBDH là một mắt xích trong chỉnh thể của quá trình dạy học. Quá trình dạy học là một hệ thống gồm các thành phần: Mục tiêu dạy học, NDDH, PPDH và TBDH.

Nội dung dạy học không chỉ dựa vào mục đích, nhiệm vụ, nội dung giáo dục mà còn được xác định dựa trên thực tế trang bị hệ thống TBDH. Như vậy, TBDH có tính độc lập, có tác động mạnh mẽ đến các yếu tố của quá trình dạy học và được thể hiện như hình dưới đây:

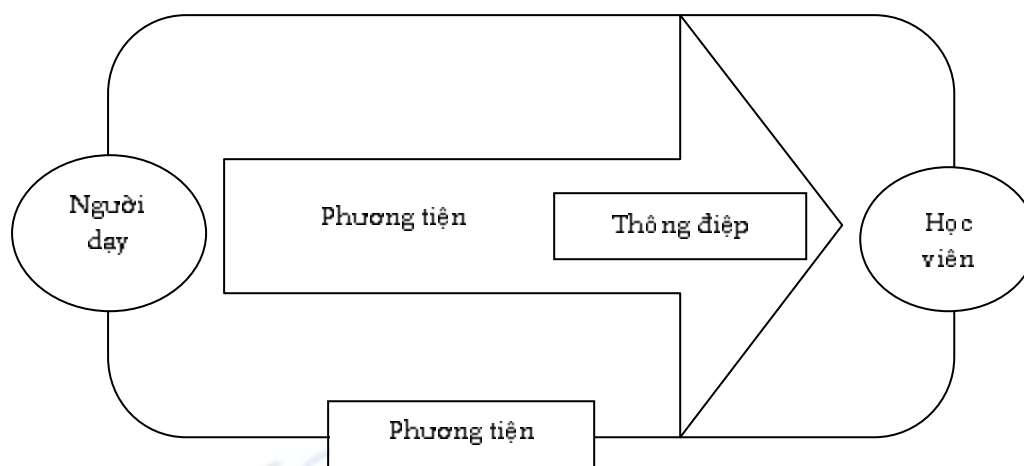

TBDH có tác dụng to lớn, có thể truyền thụ cho nhiều học viên một khối lượng thông tin lớn, chính xác, đầy đủ về đối tượng nghiên cứu; mở rộng và hoàn thiện hệ thống GDTX, nhằm đào tạo một đội ngũ cán bộ có trình độ chuyên môn cao đáp ứng nhu cầu xây dựng đất nước; giải phóng GV khỏi những công việc, sự vụ đơn thuần, giảm nhẹ cường độ lao động để họ tập trung vào công việc sáng tạo.

Như vậy, TBDH sẽ góp phần hoàn thiện và đổi mới PPDH. Việc liên kết các PPDH với các TBDH hiện đại sẽ tạo ra các tổ hợp PPDH có dùng kĩ thuật, đảm bảo thu và xử lí các tín hiệu ngược bên ngoài kịp thời, chính xác.

Quá trình dạy học là quá trình truyền thông, là sự tương tác giữa người học và thông tin. Thông điệp đó thường là nội dung của chủ đề được dạy

học. Tùy theo PPDH, thông điệp từ GV được các phương tiện chuyển đến cho người học.

TBDH có thể đóng nhiều vai trò trong quá trình dạy học. Một mặt các TBDH thay thế cho những sự vật hiện tượng và các quá trình xảy ra trong thực tiễn mà GV và người học không thể tiếp cận được. Mặt khác, các TBDH giúp GV phát huy tất cả các giác quan của người học trong quá trình truyền thụ kiến thức, giúp người học nhận biết quan hệ giữa các hiện tượng và tái hiện được những khái niệm, quy luật, áp dụng kiến thức vào thực tế sản xuất. Trong quá trình dạy học, GV phải căn cứ vào nội dung bài dạy, đối tượng truyền thụ, PPDH mà chọn TBDH sao cho phù hợp. Đồng thời GV cũng cần chuẩn bị các phương án hướng dẫn người học sử dụng, làm việc có hiệu quả với các loại TBDH để lĩnh hội tri thức.

Tóm lại, TBDH vừa là nguồn tri thức, vừa là công cụ để người học lĩnh hội tri thức và rèn luyện kỹ năng môn học. TBDH là một phần trong hệ thống của quá trình dạy học có tác động đến quá trình dạy học, sự thay đổi của TBDH góp phần làm thay đổi PPDH có hiệu quả. Chính vì vậy, sự lựa chọn TBDH phải được vận dụng sao cho có hiệu quả nhất. Sự truyền đạt của GV và sự tiếp thu của học viên phải đạt được trong thời gian ngắn nhất. Để đáp ứng nhu cầu trên, các PMDH sẽ là một trong những phương tiện tối ưu và phù hợp trong dạy học.

3. Ý nghĩa của thiết bị dạy học

Như chúng ta đã biết, hoạt động dạy học là hoạt động tổ chức, điều khiển hoạt động nhận thức của học viên thông qua việc GV tổ chức

điều khiển quá trình tri giác cảm tính những hiện tượng hoặc đối tượng được nghiên cứu của họ. Sử dụng TBDH nhằm tái hiện các sự vật, hiện tượng một cách gián tiếp, nhờ đó học viên nhận thức cảm tính được những sự vật và hiện tượng.

Những hình ảnh này mang tính chủ quan, nó chỉ phản ánh thuộc tính bên ngoài của đối tượng nghiên cứu. Nhiệm vụ của dạy học là làm thế nào để từ hình ảnh trực quan cảm tính dẫn đến cho học viên hiểu bản chất của hiện tượng hoặc sự vật. Với điều kiện đó TBDH phải thực hiện hai chức năng cơ bản sau:

- Chức năng nhận thức: Làm phong phú quá trình tư duy bằng nhiều chi tiết đã bị mất đi trong những khái niệm trừu tượng, và giúp chỉ ra những thuộc tính bên trong của sự vật hay hiện tượng được nghiên cứu.
- Chức năng điều khiển hoạt động nhận thức của học viên: Hình ảnh trực quan cảm tính được hoàn thiện và được làm phong phú không ngừng trong quá trình nhận thức thông qua những thuộc tính đặc biệt của chúng.

Cụ thể:

- + TBDH là trợ thủ đắc lực, giúp GV thực hiện tốt nguyên tắc sự thống nhất giữa tính cụ thể và trừu tượng trong quá trình dạy học. Theo nguồn gốc sâu xa mà nhận thức luận của chủ nghĩa Mác-Lênin đã khẳng định: TBDH tạo khả năng cung cấp cho học viên thông tin đầy đủ hơn, chính xác hơn và đặc biệt là mang tính trực quan về hiện tượng cần nghiên cứu.
- + Việc sử dụng các TBDH góp phần tích cực trong việc nhận thức cho học viên và giáo dục thẩm mỹ cho họ.
- + TBDH giúp cho nhận thức cảm tính được nhanh chóng, đúng bản chất và ở nhiều góc cạnh khác nhau.
- + Về phát triển tư duy: TBDH hỗ trợ cho học viên trừu tượng hoá trước một vấn đề cần nghiên cứu. Thông qua các phương tiện và nghệ thuật dạy học của GV sẽ góp phần nâng cao hứng thú, tích cực, chủ động trong học tập của học viên.
- + Về góc độ phương pháp: TBDH góp phần mạnh mẽ vào việc cải tiến PPDH thông qua việc sử dụng chúng đúng lúc, đúng cách hoặc dùng chúng để cập nhật, mở rộng thông tin theo các hình thức dạy học giải quyết vấn đề, dạy học khám phá,...

- + Về góc độ công nghệ: TBDH kết hợp với tài năng của GV sử dụng nó, góp phần quan trọng vào sự thành bại của nền sản xuất mới – "nền sản xuất trí tuệ".

Như vậy: TBDH giúp học viên nhận thức được thế giới xung quanh; làm thoả mãn và phát triển hứng thú cho học viên; tăng cường tính tự lập, tự chủ trong học tập; tăng cường khả năng tự học của học viên.

Hoạt động 3: Phân loại thiết bị dạy học (1 tiết)

Bạn hãy viết ra suy nghĩ của mình để thực hiện những yêu cầu sau :

- * *Liệt kê những loại PTDH mà bạn biết :*

- * *Nêu chức năng và công dụng của một số PTDH dùng chung :*

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để có thêm hiểu biết về các loại TBDH ở trung tâm GDTX.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

TBDH là nhân tố ảnh hưởng lớn đến sự tổ chức và kết quả của việc dạy học, là tổ hợp các cơ sở vật chất kĩ thuật trường học, trong đó thiết bị kĩ thuật đóng vai trò "truyền tin" như máy chiếu, máy ghi âm,... và các TBDH đóng vai trò "giá thông tin" như băng ghi âm, phim đèn chiếu, được sử dụng nhằm nâng cao hiệu quả của quá trình dạy học.

TBDH bao gồm: các phương tiện và tài liệu trực quan; các phương tiện kĩ thuật dạy học,...

1. Cơ sở phân loại thiết bị dạy học

- Cơ sở khoa học về sự nhận thức của người học trong quá trình dạy học.
- Chức năng của các loại hình TBDH.
- Yêu cầu Giáo dục – Đào tạo và khả năng trang bị, sử dụng TBDH.

2. Các cách phân loại thiết bị dạy học

Việc phân loại một cách khoa học hệ thống TBDH có ý nghĩa quan trọng trong việc định hướng và lập kế hoạch nghiên cứu, thiết kế, trang bị,... Có nhiều cách phân loại TBDH khác nhau, mỗi cách phân loại đều có những hạn chế nhất định.

Người ta thường phân chia TBDH thành một số nhóm thông dụng như:

- Các phương tiện nhìn: sách giáo khoa, bản giấy trong, văn bản,...
- Các phương tiện nghe: Đĩa hát, CD, Radio, cassette,...
- Các phương tiện kết hợp nghe – nhìn: phim, tivi, video, đa phương tiện và các chương trình dạy học.

Cũng có thể phân loại theo các nhóm:

- Nhóm các TBDH làm mẫu khi học (giáo cụ trực quan).
- Nhóm các TBDH tạo điều kiện cho học viên tham gia vào quá trình dạy học.

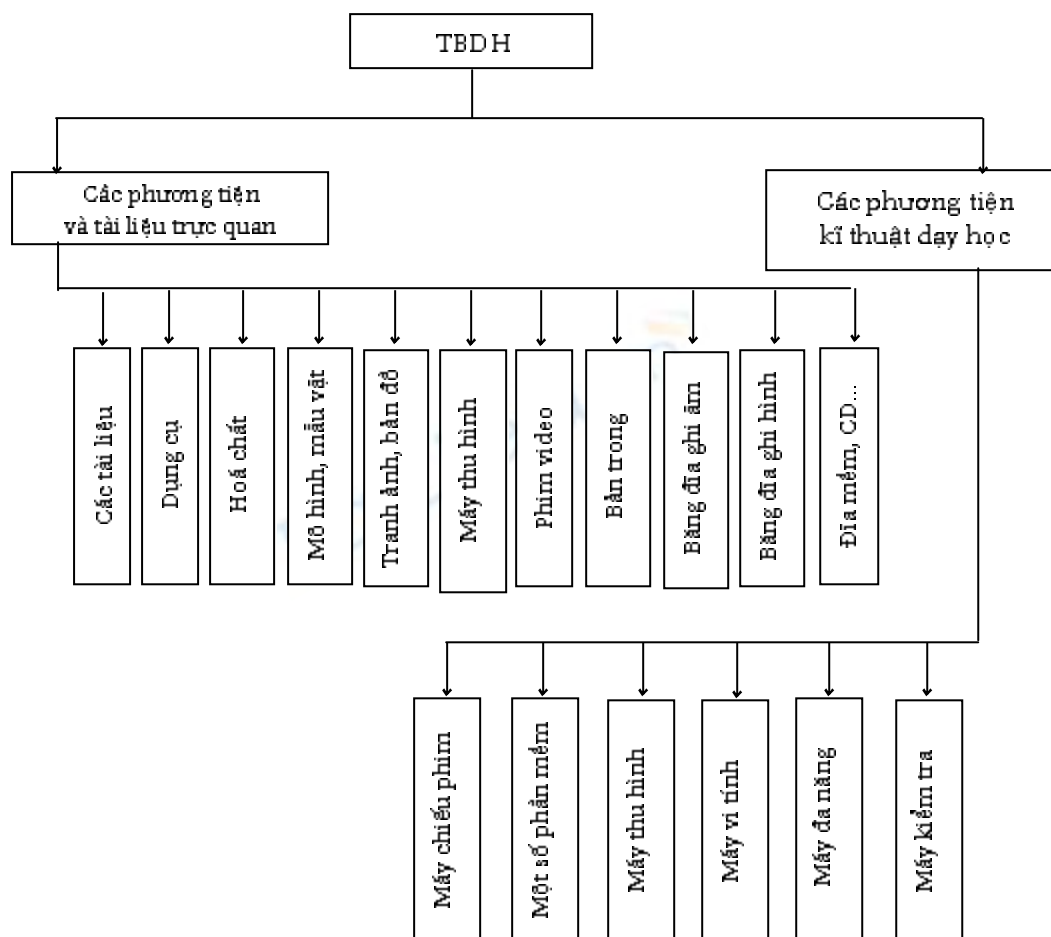
Hoặc:

- *Phương tiện trực quan truyền thống* thường được dùng phổ biến là: Các vật thật trong đời sống và kĩ thuật; các thiết bị thí nghiệm, các mô hình vật chất, bảng, tranh ảnh, ...

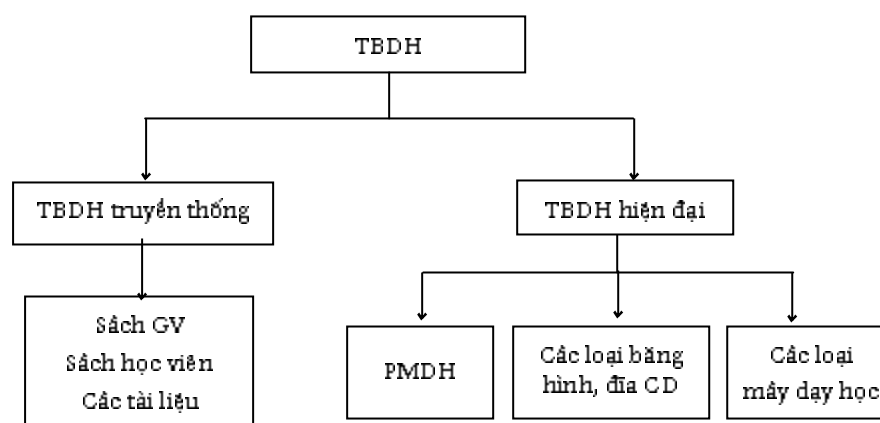
- *Phương tiện nghe nhìn* có thể chia thành hai nhóm: nhóm mang thông tin và nhóm chuyển tải thông tin.
- *Nhóm mang thông tin*: Phim học tập (phim đèn chiếu; phim nhựa; phim truyền hình,...) các băng hình, đĩa quang, băng cassette, các PMDH, giấy trong đã có nội dung...
- *Khối chuyển tải thông tin* như: máy vi tính, máy chiếu qua đầu, máy chiếu đa chức năng, đèn chiếu slide,... tivi, đầu video, đầu đĩa và đĩa quang, máy cassette, máy chiếu phim, camera.
- *Khối xử lý thông tin*: Phổ biến và điển hình nhất là các máy vi tính với tư cách là một TBDH hiện đại, máy vi tính có thể tạo ra các mô hình mô phỏng và minh họa tĩnh hoặc động với chất lượng cao, các vận động tuân theo các quy luật khách quan của hiện tượng mà người lập trình đã đưa vào, làm tăng tính trực quan trong dạy học, tăng hứng thú học tập. Máy vi tính có khả năng tái lập lại những tình huống, những hiện tượng xảy ra cực nhanh hoặc cực chậm,... Máy vi tính có thể giúp chương trình hoá không chỉ nội dung tri thức mà cả phương thức tiếp cận kiến thức, điều khiển quá trình dạy và học, giảm thiểu thời gian cho việc biểu diễn, thể hiện thông tin trong giờ lên lớp, đồng thời cho phép GV có thể củng cố, rút kinh nghiệm, chỉnh sửa, bổ sung bài giảng thường xuyên.
- *Những chương trình phần mềm ứng dụng* (trắc nghiệm, đố vui,...) làm phong phú thêm các hình thức kiểm tra – đánh giá kết quả học tập, thể hiện rõ tính công khai, công bằng, khách quan, kết quả kiểm tra – đánh giá được lưu lại trong các tệp số liệu, giúp GV có thể so sánh, nhận xét quá trình học tập một cách nhanh chóng, chính xác.

Sau đây là một số cách phân loại TBDH hiện nay.

Sơ đồ phân loại hệ thống TBDH hiện nay

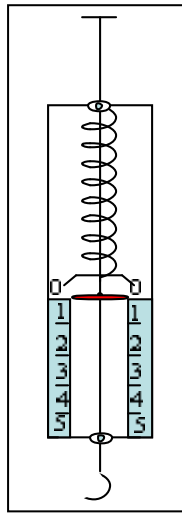

Sơ đồ phân loại hệ thống TBDH theo quan điểm truyền thống và hiện đại

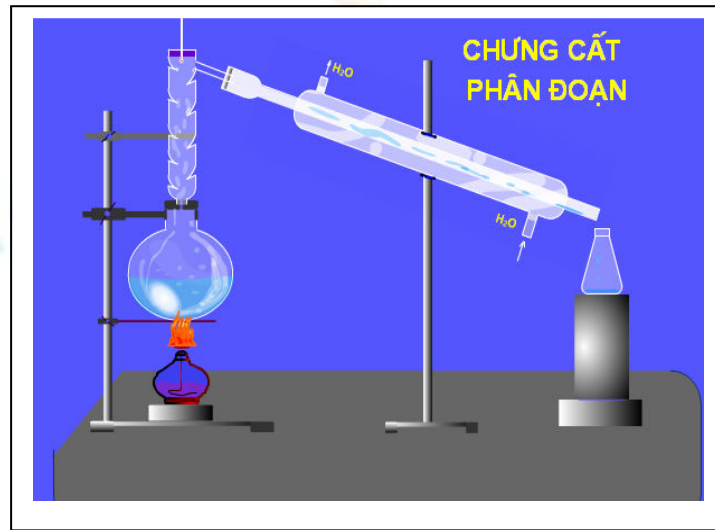

Ở các bậc học cao hơn, việc phân loại TBDH theo:

- Các TBDH truyền thống:
 - + Phản ánh trực tiếp đối tượng: các bộ sưu tập các mẫu vật.
 - + Nhằm tái tạo đối tượng bằng hình ảnh: các mô hình, tranh ảnh, hình vẽ.
 - + Phản ánh đối tượng bằng ngôn ngữ: biểu, bảng, sơ đồ, sách giáo khoa, tài liệu,...
 - + Các phương tiện nghiên cứu học tập: các dụng cụ quan trắc, đo vẽ,...

Hình 3. Lực kế kéo

Hình 4. Mô hình chưng cất phân đoạn

- Các TBDH hiện đại (TBDH có ứng dụng CNTT, TBDH nghe nhìn), CNTT truyền thông mới – công nghệ trực tiếp khai sinh nền kinh tế tri thức gồm:
 - + Bốn lĩnh vực công nghệ trụ cột: sinh học, vật liệu, năng lượng, thông tin.
 - + CNTT: Giúp liên kết mọi người trong cộng đồng và xã hội, trong không gian và thời gian, giúp tổ chức và điều phối mọi hoạt động của loài người.
 - + CNTT mới – Công nghệ phát triển nhanh nhất, đạt những thành tựu bất ngờ, trực tiếp khai sinh nền kinh tế tri thức.
- Đa phương tiện và công cụ dạy học.
- Internet và e-learning.

3. Chức năng và công dụng cơ bản của một số TBDH dùng chung

STT	Thiết bị	Khả năng	Hỗ trợ kèm	Sử dụng
1	Máy chiếu qua đầu	- Chiếu hình ảnh được chuẩn bị sẵn. - Giới thiệu sơ đồ, chi tiết máy, bài học, phòng thực hành,...	- Phim. - Kinh nghiệm chế tạo phim. - Kinh nghiệm sử dụng thiết bị.	Trình chiếu các nội dung khác nhau cho nhiều đối tượng.
2	Máy chiếu vật thể	- Chiếu, phóng to ba chiều vật mẫu, vật thật. - Giới thiệu linh kiện, dụng cụ, dạng tĩnh vật,...	- Kinh nghiệm sử dụng thiết bị. - Các vật thích hợp về kích cỡ.	- Phóng to vật học có kích thước nhỏ.
3	Máy chiếu đa phương tiện	- Kết nối: máy tính, đầu video, máy chiếu vật thể. - Phóng to hình động hoặc tĩnh. - Chiếu hoặc phóng sơ đồ hình mẫu, vật thật, cảnh quan,...	- Đầu LCD - Máy tính, máy chiếu, video, CD, máy ảnh kĩ thuật số,... - Kĩ thuật lắp đặt và sử dụng	- Trình chiếu các nội dung khác nhau cho mọi đối tượng - Hội thảo, hội giảng,...
4	Máy tính	- Tổ chức dạy học tích cực - Kiểm tra đánh giá kết quả học tập theo các phần mềm cho cá nhân, nhóm lớp,... (mạng Internet)	- Đĩa mềm, máy in, giấy. - Các PMDH - Các TBDH cần thiết khác.	- Phần mềm cho giáo dục hiện có. - Chế bản in giấy hoặc phim.

Hoạt động 4: Những yêu cầu cơ bản về chất lượng của thiết bị dạy học (0,5 tiết)

Theo bạn, để sử dụng có hiệu quả, các TBDH cần đảm bảo những yêu cầu cơ bản nào? Bạn hãy liệt kê những yêu cầu đó.

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để có thêm hiểu biết về những yêu cầu chất lượng của TBDH.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Chất lượng TBDH chỉ thể hiện đầy đủ thông qua quá trình sử dụng chúng – quá trình lao động dạy học của GV và người học. Dựa vào kinh nghiệm của các nhà lý luận dạy học trên thế giới, trên cơ sở lý luận dạy học bộ môn, căn cứ vào thực tiễn dạy học tại các trường và tình hình phát triển khoa học kỹ thuật – kinh tế xã hội của nước ta, các TBDH phải đảm bảo được các yêu cầu sau:

1. Yêu cầu khoa học sư phạm

- TBDH phải giúp người học tiếp thu một cách chính xác và khắc sâu kiến thức, trên cơ sở phù hợp với các nguyên lý khoa học, phù hợp với yêu cầu dạy học và yêu cầu giáo dục,...
- Có kích thước thích hợp, đảm bảo tính trực quan, góp phần gây hứng thú trong học tập và tư duy học tập, sáng tạo cho người học.
- Phù hợp với nội dung chương trình, sách giáo khoa và đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi của người học.
- TBDH phải phù hợp với các hình thức và PPDH bộ môn.

2. Yêu cầu kỹ thuật và tổ chức lao động khoa học

- Đảm bảo nguyên tắc chế tạo hợp lý, bền chắc, chính xác.
- Đảm bảo hợp lý hoá các thao tác kỹ thuật khi sử dụng, dễ tháo lắp, tiết kiệm thời gian. Các dụng cụ được trang bị theo bộ và theo bài thí nghiệm cần được chế tạo theo hướng đồng bộ, đa năng, gọn nhẹ, dễ vận chuyển và sử dụng,...
- Đảm bảo an toàn trong bảo quản, vận chuyển và sử dụng, đảm bảo vệ sinh môi trường.

3. Yêu cầu mỹ thuật

Có hình dạng và màu sắc thích hợp, hài hoà, gọn nhẹ. Có tác dụng thẩm mỹ cho người học, gây hứng thú trong quá trình dạy học.

4. Yêu cầu kinh tế

Cấu tạo đơn giản, sử dụng những nguyên liệu dễ kiếm, dễ sản xuất, giá thành hạ,...

Trong thực tế, các yêu cầu này có liên quan chặt chẽ với nhau. Sự tách riêng từng yêu cầu chỉ mang tính chất tương đối.

Đánh giá nội dung 1

PHIẾU ĐÁNH GIÁ CHẤT LƯỢNG THIẾT BỊ DẠY HỌC

Phần 1. Thông tin chung

Họ và tên.....

Địa chỉ.....

Nghề nghiệp.....

Ngày đánh giá.....

Địa điểm đánh giá.....

Phần 2. Nội dung đánh giá

Hãy vui lòng cho biết TBDH dùng chung hiện nay tại các trung tâm GDTX ở tỉnh bạn.

TT	Tiêu chí đánh giá	Điểm
<i>1. Đảm bảo nội dung kiến thức của TBDH (tối đa 50 điểm)</i>		
1.1	Mức độ phù hợp với chương trình giáo dục (tối đa 10 điểm)	
1.2	Mức độ chính xác của kiến thức (tối đa 10 điểm)	
1.3	Mức độ phù hợp với mục đích dạy học và PPDH (tối đa 30 điểm)	
<i>2. Đảm bảo cấu trúc thiết kế (tối đa 30 điểm)</i>		
2.1	Mức độ tinh giản, chắc chắn (tối đa 10 điểm)	
2.2	Dễ lắp đặt, sử dụng (tối đa 10 điểm)	
2.3	Tính mới trong công nghệ sản xuất (tối đa 10 điểm)	
<i>3. Về tiêu chuẩn thẩm mỹ (tối đa 20 điểm)</i>		
3.1	Sự phù hợp về kích thước (tối đa 10 điểm)	
3.2	Màu sắc, đường nét (tối đa 10 điểm)	
	<i>Tổng cộng</i>	
<i>4. Đánh giá chung</i>		

Phần 3. Kết luận

Điểm số.....

Xếp loại :

☐ Tốt

☐ Khá

☐ Đạt yêu cầu

☐ Không đạt yêu cầu

Hướng dẫn đánh giá:
Từ 81 đến 100 điểm: Tốt;
Từ 71 đến 80 điểm: Khá;
Từ 51 đến 70 điểm: Đạt yêu cầu;
Dưới 50 điểm: Không đạt yêu cầu.

Nội dung 2

VAI TRÒ CỦA THIẾT BỊ DẠY HỌC [6, 7]

Hoạt động 1: Cơ sở đánh giá vai trò của thiết bị dạy học (0,5 tiết)

Có nhiều quan điểm khác nhau về vai trò của TBDH trong quá trình dạy học. Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để hiểu rõ những quan điểm khác nhau về vai trò của TBDH trong quá trình dạy học.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

1. Theo quan điểm nhận thức

TBDH giúp học viên thuận lợi trong việc lĩnh hội tri thức, hình thành tri thức, hình thành và hoàn thiện các kĩ năng, kĩ xảo,... Ngoài ra, TBDH còn giúp cho quá trình nhận thức của học viên trở nên hứng thú, tích cực, sáng tạo và hoàn toàn phù hợp với con đường nhận thức biện chứng của nhân loại, đó là: Từ trực quan sinh động đến tư duy trừu tượng, từ tư duy trừu tượng đến thực tiễn, đó là con đường biện chứng của nhận thức chân lí, nhận thức hiện thực khách quan.

Hoạt động nhận thức của học viên – đó là sự phản ánh và lĩnh hội trực tiếp của họ về thế giới khách quan và môi trường xung quanh thông qua việc nắm bắt được những thành tựu khoa học và được thể hiện vào nhận thức của mình.

Phản ánh và nhận thức thể hiện tính biện chứng khách quan của các sự vật và hiện tượng tự nhiên trong sự biến đổi của thế giới. Trong đó, các hình thức phản ánh thường là: các tri thức, cái khái niệm, các định luật, các thuyết,...